

альтернативних видів пального та нових технологій, що має стати на меті морських закладів вищої освіти.

Інформаційні джерела:

1. Декарбонізація судноплавної галузі потребує \$1-1.4 трлн інвестицій до 2050 року. *ukraineinvest.gov.ua* : веб-сайт. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/news/12-05-22-10/> (дата звернення: 22.09.2025).
2. Генасамблея ООН проголосила 2024-2033 роки Міжнародним десятиліттям науки для сталого розвитку. *pon.org.ua* : веб-сайт. URL: <https://pon.org.ua/novyny/10546-genasambleia-oon-progolosyla-2024-2033-roky-mizhnarodnym-desiatylittiam-nauky-dlia-stalogo-rozvytku.html> (дата звернення: 22.09.2025).
3. Assessment of selected alternative fuels and technologies. *dnv.com*: веб-сайт. URL: <https://www.dnv.com/publications/assessment-of-selected-alternative-fuels-and-technologies-rev-june-2019--116334/> (дата звернення: 25.09.2025).
4. Стовба Т.А. Фронезіс використання штучного інтелекту у морській галузі. *Наукові перспективи*. 2023. № 7(37). С. 387–398. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7\(37\)-387-398](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-7(37)-387-398) (дата звернення: 22.09.2025).
5. Підкомітет з питань людського фактору, підготовки та несення вахти, 11-та сесія (HTW 11), 10–14 лютого 2025 року. *imo.org*. URL: <https://www.imo.org/en/mediacentre/meetingsummaries/pages/htw-11th-session.aspx> (дата звернення: 22.09.2025).

РОЛЬ ПОСАДОВИХ ОСІБ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ТА ПРАВОВИХ ЗАСАД СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Терещук М.М., канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Сучасні виклики глобалізації, кліматичних змін та трансформації суспільних відносин зумовлюють потребу у формуванні нових моделей публічного управління, здатних забезпечити довгострокову стабільність та розвиток держави. У цьому контексті ключова роль належить посадовим особам, які виступають не лише виконавцями законодавчих норм, але й суб'єктами формування та впровадження державної політики. Їхня діяльність безпосередньо впливає на досягнення балансу між економічними інтересами, соціальною справедливістю та екологічною безпекою. Саме посадові особи здатні перетворювати загальні принципи сталого розвитку на конкретні управлінські рішення, які мають реальний вплив на суспільство [1].

З позиції права важливим є забезпечення належних інституційних механізмів, які регулюють діяльність посадових осіб у сфері державної служби. Законодавство України передбачає чіткі стандарти професійної компетентності, добросовісності та політичної нейтральності державних службовців. Ці норми спрямовані на формування професійної культури управління, орієнтованої на суспільний інтерес. Водночас у науковій літературі наголошується, що ефективність правових приписів залежить від їхнього практичного

застосування та рівня підготовки кадрів, що визначає необхідність посилення ролі освіти та підвищення кваліфікації службовців [2].

Одним із головних напрямів сучасної державної політики є інтеграція принципів сталого розвитку у всі сфери суспільного життя. Це означає, що економічне зростання не може здійснюватися за рахунок соціальних чи екологічних втрат. У практичній площині це вимагає від посадових осіб ухвалення управлінських рішень, які одночасно відповідають трьом критеріям: економічної ефективності, соціальної справедливості та екологічної безпеки. Наприклад, при розробці регіональних програм розвитку аграрного сектору важливо враховувати не лише фінансову доцільність, але й вплив на довкілля та якість життя сільського населення. Такий підхід відповідає європейській моделі управління, яка чітко закріплена у стратегічних документах ЄС, зокрема у Європейському зеленому курсі (European Green Deal) [3].

В Україні аграрна сфера є однією з ключових у контексті забезпечення сталого розвитку. Вона не лише забезпечує продовольчу безпеку, але й формує значну частку експорту та визначає рівень життя значної кількості населення. Тому роль посадових осіб у цій сфері набуває особливого значення. Вони мають забезпечувати належну реалізацію державної політики, спрямованої на розвиток аграрної науки та освіти, підвищення інноваційного потенціалу виробництва, впровадження екологічно безпечних технологій. Відповідно, якість діяльності державних службовців безпосередньо впливає на конкурентоспроможність української економіки у глобальному вимірі.

Аграрна освіта та наука в цьому процесі виступають базовими інструментами підготовки нової генерації посадових осіб, які володіють сучасними знаннями та навичками у сфері публічного управління. Вони створюють основу для підвищення спроможності держави до інтеграції у світовий простір сталого розвитку. Система вищої аграрної освіти в Україні дедалі більше орієнтується на міжнародні стандарти, використовуючи практики європейських університетів. Важливо, що до навчальних програм поступово інтегруються дисципліни, присвячені управлінню природними ресурсами, екологічній політиці, «зеленим» технологіям та етичним аспектам діяльності посадових осіб. Таким чином, майбутні державні службовці та управлінці формують новий світогляд, орієнтований на інноваційність та збалансованість [4].

Водночас варто зазначити, що ефективність впровадження сталого розвитку значною мірою залежить від міжнародного співробітництва. Для України надзвичайно важливим є врахування досвіду ЄС у сфері управління інноваціями та аграрною політикою. Країни-члени ЄС активно використовують інструменти державно-приватного партнерства, які дозволяють залучати додаткові інвестиції у сферу «зеленої економіки». У цьому процесі посадові особи виступають ключовими координаторами та гарантами прозорості. Вони несуть відповідальність за забезпечення законності у сфері реалізації програм сталого розвитку, а також за дотримання прав та інтересів громадян.

Суттєвим аспектом є також формування системи підзвітності посадових осіб суспільству. В умовах демократичного врядування саме відкритість і прозорість діяльності державних службовців формують довіру громадян до

влади. Запровадження електронного урядування, цифрових сервісів та онлайн-звітності стає важливим елементом інноваційної державної політики, яка дозволяє підвищити ефективність управління і забезпечити баланс інтересів держави, бізнесу та громадянського суспільства.

Варто підкреслити, що сталий розвиток не можна забезпечити виключно нормативними приписами. Він потребує інтеграції науки, освіти та управлінської практики. Аграрні університети, дослідницькі інститути та органи державної влади мають діяти у синергії, створюючи спільні програми, науково-освітні проекти та кадрові резерви. Такий підхід дозволить сформувати ефективну модель підготовки посадових осіб, здатних впроваджувати інноваційні рішення та відповідати на виклики сучасності. Як показує досвід країн ОЕСР, саме інноваційна політика у сфері агропродовольчих систем забезпечує конкурентоспроможність національних економік [5].

Отже, роль посадових осіб у забезпеченні соціально-економічних і правових засад сталого розвитку є визначальною. Вони мають бути не лише виконавцями законів, але й агентами змін, здатними ініціювати інноваційні рішення та забезпечувати їх практичну реалізацію. Успіх цього процесу залежить від поєднання правових гарантій, якісної освіти, міжнародного співробітництва та активної взаємодії з науково-освітнім середовищем. Саме така модель дозволить Україні рухатися шляхом збалансованого розвитку та інтегруватися у глобальний простір сталого майбутнього.

Інформаційні джерела

1. Назаренко В.В. Публічне управління та сталий розвиток: сучасні виклики для України // Державне управління: теорія та практика. – 2021. – № 2. – С. 15–22.
2. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43.
3. Communication from the Commission. The European Green Deal. COM(2019) 640 final. – Brussels : European Commission, 2019.
4. Мартинюк Р.А. Аграрна освіта і наука у системі забезпечення сталого розвитку сільських територій // Актуальні проблеми державного управління. – 2020. – № 3. – С. 45–53.
5. OECD. Enhancing Innovation in Agri-Food Systems: Policy Approaches and Tools. – Paris : OECD Publishing, 2020.